

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK
ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA **FÖLDRAJZ**

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 29. avgust 2024
2024. augusztus 29., csütörtök

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Madž. moder.
različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: ♦ polarno podnebje ♦ podnebje večnega ledu in snega	
	1	ena od: ♦ tundrsko podnebje ♦ subpolarno podnebje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ B ♦ E	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ jugozahod	
	1	ena od: ♦ (potujoči) cikloni / depresije ♦ premik polarne fronte ♦ večji vpliv zahodnih vetrov ♦ ciklonske padavine ♦ bližina polarne fronte	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ V tropskem pasu pihajo vetrovi iz vzhodne smeri (pasati), zato prinašajo iznad oceanov vlažen zrak. ♦ Zahodne obale so pod manjšim vplivom vlažnih vetrov, ker prevladujejo vetrovi iz vzhodne smeri. ♦ Ker v tropskem pasu prevladujejo vzhodni vetrovi, se večina vlage izcedi, preden dosežejo zahod celine. ♦ Vzhodne obale so pod vplivom toplih morskih tokov, ki povzročijo večje izhlapevanje. ♦ Nekatere dele zahodnih obal oblivajo hladni morski tokovi, zato je tam izhlapevanje manjše.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Sonce s kratkovalovnim sevanjem segreva Zemljino površje / Zemljo. Zemlja seva toploto (toplotne žarke). Zaradi povečanega deleža ogljikovega dioksida se več toplote zadrži v atmosferi. Zato temperatura narašča. ♦ Kratkovalovno sevanje Sonca ogreva Zemljino površje, ki oddaja / seva toploto. Ker vedno večja koncentracija ogljikovega dioksida v atmosferi preprečuje običajno oddajanje Zemljine toplote, temperatura ozračja narašča. ...	Za smiselno uporabljenih pet pojmov 2 točki, za smiselno uporabljene štiri ali tri pojme 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	2	A: ♦ Malajski polotok B: ♦ Kitajsko nižavje / Severno kitajsko nižavje / Veliko kitajsko nižavje / Vzhodno kitajsko nižavje C: ♦ Dekanska planota / Dekanski polotok / Indijski polotok / Dekan	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	ena od: ♦ (alpidsko) gubanje ♦ (alpidska) orogeneza ♦ subdukcija / podirvanje / tonjenje ene plošče pod drugo	
	1	ena od: ♦ kenozoik ♦ terciar	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	2	♦ B ♦ D	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	ena od: ♦ Reliefna zaprtost preprečuje vlažnim zračnim masam dostop do Velike kotline. ♦ Reliefna zaprtost povzroča sušno podnebje. ♦ Zaradi padavinske sence je tam padavin manj. ♦ Zaradi visokih gor na zahodu je v Veliki kotlini majhna količina padavin / je podnebje sušno. ♦ Zaradi visoke nadmorske višine so temperature nižje / je hladneje. ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: ♦ Zaradi lege na stiku litosferskih plošč je tam veliko potresov. ♦ Zaradi lege na ognjenem obroču je tam veliko potresov. ♦ Zaradi lege v bližini subdukcije Tihooceanske plošče pod Kitajsko / Evrazijsko tektonsko ploščo je tam veliko potresov. ♦ Zaradi potresov obalo ogrožajo cunamiji / popotresni valovi. ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ ekstenzivno (kmetijstvo) / ekstenzivna (živinoreja) / ekstenzivna (govedoreja)	
	1	♦ Sahel	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	♦ B ♦ D	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	ena od: ♦ sončni pas ♦ območje nove industrije / novi industrijski pas	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	ena od: ♦ Zaradi zgostitve mlade / izobražene delovne sile / raziskovalcev se je razvila industrija visoke tehnologije / mikroelektronika. ♦ Dotok kapitala je omogočil spodbujanje raziskav na področju mikroelektronike / industrije visoke tehnologije. ♦ Zaradi bližine univerz je veliko izobražene delovne sile. ♦ Hiter tehnološki razvoj je pritegnil veliko kapitala. ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ Kitajska	
	2	ena od: ♦ Lastniki plantaž so večinoma tujci / velike korporacije, ki prejmejo najvišji delež dobička od prodaje pridelka. ♦ Zaradi širjenja plantaž ostane manj obdelovalnih površin za samooskrbo domačega prebivalstva. ♦ Intenzivno / monokulturno kmetijstvo pomeni velik pritisk na vodne vire, ki jih lahko zmanjka za revnejše prebivalstvo. ♦ Zaradi (delovno) intenzivnega kmetijstva potrebujejo veliko poceni delovne sile. ♦ Plantažno kmetijstvo zagotavlja delovna mesta / zaposlitev in s tem zmanjšuje revščino. ♦ Z uveljavljanjem pravične trgovine se zmanjšuje revščina prebivalstva na teh območjih.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točk.
Skupaj	3		

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	Vodoravno 1: ♦ Centralni masiv / Francia-középhegység	
	1	Navpično 2: ♦ Karpati / Kárpátok	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	dve od: ♦ ledeniška dolina / U-dolina ♦ fjord ♦ uravnano / zbrušeno / planotasto površje / fjell ♦ jezerska kotanja ♦ morena ♦ morenski nasip ♦ grbinasti otočki	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.
		♦ voda	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	ena od: ♦ estuarski ♦ lijakasti	
	1	ena od: ♦ nastanek pristanišč ♦ pristanišča so lahko globlje v notranjosti ♦ pomorski / vodni / ladijski promet ♦ razvoj industrije ♦ možnost gradnje plinskih elektrarn	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	♦ B ♦ A ♦ A ♦ C	Za štiri pravilne trditve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	opis, ena od: ♦ (tektonsko) ugrezanje ♦ (tektonsko) ugrezanje v terciarju ♦ (tektonsko) ugrezanje v alpidski orogenezi	
	1	pojasnitev, ena od: ♦ Na sedimentih / puhlici je nastala debela / globoka prst / prst z debelim A-horizontom / humusnim horizontom. ♦ Na puhlici nastaja zelo rodovitna prst / najbolj rodovitna prst / črna prst.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Slovanski jeziki	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	A: ♦ ugrofinska	
	1	B: ♦ romanska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	♦ DA Države, ki so zadnje vstopile v EU, imajo nižji BDP na prebivalca po standardu kupne moči, kot je povprečje EU.	
		♦ DA Regije z najvišjim BDP na prebivalca po standardu kupne moči pripadajo delu območja, ki predstavlja Modro banano.	
		Najvišji BDP na prebivalca po standardu kupne moči ima večina regij evropske populacijske osi.	
		V Švici je največ regij z visokim BDP na prebivalca po standardu kupne moči v EU.	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	opis (vzrok), ena od: ♦ visoki denarni prispevki v proračun EU ♦ plačevanje birokratov / zaposlenih ♦ evroskepticizem / nezaupanje v evropske institucije ♦ nestrinjanje s politiko priseljevanja ♦ nesprejemanje odločitev EU ...	
	1	opis (posledica), ena od: ♦ prost pretok blaga / storitev med EU in Združenim kraljestvom je ukinjen ♦ obdavčevanje / carinjenje / sanitarni pregled blaga med EU in Združenim kraljestvom ♦ ni več prostega pretoka potnikov med EU in Združenim kraljestvom ♦ odseljevanje prebivalcev EU iz Združenega kraljestva / upad priseljevanja iz EU v Združeno kraljestvo ♦ uporaba potnih listov med EU in Združenim kraljestvom ♦ umikanje podjetij EU iz Združenega kraljestva ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	pojasnitev, ena od: ♦ Plitve prsti se hitro izčrpajo in so primerne za manj zahtevne kmetijske kulture. ♦ Slabo rodovitne prsti so manj primerne za kmetijstvo. ♦ Močvirnata / barjanska / vlažna tla / namočene prsti so za poljedelstvo neuporabne. ♦ Zaradi oceanskega podnebja / vlažnega podnebja / milih zim / travnatih površin so usmerjeni pretežno v živinorejo. ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
	1	opis, ena od: ♦ pomanjkanje hrane / krompirjeva lakota ♦ umiranje ljudi ♦ stradanje prebivalstva ♦ slab gospodarski razvoj ♦ izseljevanje / ekonomske migracije ...	
Skupaj	3		

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ A	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	ena od: ♦ barakarsko naselje ♦ marginalno naselje ♦ favela ♦ slum ♦ revna četrt	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve 1 točka.
	1	opis, dve od: ♦ velika gostota poselitve / gosta poseljenost ♦ visoka rodnost / naravni prirastek ♦ več mladega prebivalstva ♦ brezposelnost ♦ nizka stopnja izobrazbe / neizobraženo prebivalstvo ♦ krajša življenjska doba / višja umrljivost ♦ revščina ♦ podhranjenost / lakota	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	2	♦ C ♦ E	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ tržišče / trg	
	1	ena od: ♦ Mehika ♦ Kolumbija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	ena od: ♦ Zaradi cenejše delovne sile / nižjih stroškov proizvodnje (nižjih davkov / nižjih cen energije) v manj razvitih državah je cena končnega izdelka nižja / je zaslužek podjetij višji / je izdelek na trgu bolj konkurenčen. ♦ Težka industrija zaposluje manj izobraženo delovno silo / poceni delovno silo, te pa je več v manj razvitih državah. ♦ Zaradi strožje okoljske zakonodaje industrijska proizvodnja nekaterih izdelkov v razvitih državah ni možna / je dražja. ♦ V manj razvitih državah so na voljo surovine / energijski viri, ki jih težka industrija potrebuje za proizvodnjo.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.

		♦ V razvitih državah je na voljo manj surovin / manj energijskih virov, ki jih težka industrija potrebuje za proizvodnjo. ♦ V manj razvitih državah je manj stroga delovna zakonodaja, zato je delovna sila tam cenejša. ...	
--	--	---	--

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	2	A: ♦ črni premog / premog B, ena od: ♦ železarstvo ♦ predelava železa ♦ jeklarstvo ♦ črna metalurgija / metalurgija ♦ težka industrija pojasnitev, ena od: ♦ Zaradi zapiranja premogovnikov / uporabe okolju bolj prijaznih energijskih virov je onesnaženost zraka / vode manjša. ♦ Zaradi propada težke industrije / načrtne sanacije je več zelenih površin / rekreativnih površin. ♦ Zaradi razvoja terciarnih dejavnosti / industrije visoke tehnologije se je spremenil videz mest. ♦ Zaradi manjšega onesnaževanja se je povečala biodiverziteta.	Za tri pravilne rešitve (energijski vir, industrijsko panogo in popolno pojasnitev) 2 točki, za dve 1 točka.

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	A: ♦ Pivka B: ♦ Savinja C: ♦ Krka	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ povodje	
	1	♦ razvodnica	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ pravilna rešitev je kvadrat desno spodaj (Čatež)	
	1	ena od: ♦ dežno-snežni ♦ pluvialno-nivalni ♦ mešani	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	♦ A ♦ E	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	2	ena od: ♦ Površina jezer se bo večala, ker bodo še naprej izkoriščali lignit / premog. ♦ Površina se bo večala, ker se bo površje še naprej ugrezalo. ♦ Površina se bo manjšala, ker bodo uporabljali uvožen premog, jezera pa bodo zasipali / zasipali s pepelom. ♦ Površina se bo manjšala, ker bodo termoelektrarno ustavili, jezera pa bodo uredili / zasipali. ♦ Površina bo enaka, ker ne bodo več kopali lignita. ♦ Površina bo enaka, ker bo termoelektrarna prenehala delovati, jezera pa bodo uredili za rekreacijo.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ travniki in pašniki	
	1	ena od: ♦ živinoreja ♦ govedoreja	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ B ♦ D	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	slika 6: ♦ Goriška brda slika 7: ♦ Ljubljansko barje slika 8: ♦ Javorniki in Snežnik slika 9: ♦ Julijske Alpe	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: ♦ Zaradi višjih temperatur tam vinska trta bolje uspeva. ♦ Zaradi prisojne lege vinogradi prejmejo več toplote. ♦ Ker je trta toploljubna vrsta, so vinogradi na južni / prisojni strani gričevij. ♦ Zaradi lege (vinogradov) v termalnem pasu je tam manj pozebe / megle / vlage. ♦ Zaradi lege v termalnem pasu so vinogradi nad mejo inverzije. ♦ Vinogradom ustrezajo višje in toplejše lege nad dnom dolin in ravnin. ♦ Vinska trta je toploljubna vrsta, zato ima raje toplejše lege. ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	ena od: ♦ Zaradi zgodnje pomladi / toplih / milih zim začnejo kmetijske kulture prej rasti. ♦ Zaradi zgodnje pomladi / toplih zim se rastna / vegetacijska doba začne prej. ♦ Zgodnji začetek rastne dobe poveča nevarnost pozeb. ♦ Zaradi višjih temperatur je večja nevarnost pomladanske suše / je potrebno namakanje. ♦ Zaradi manjše količine snega so pomladi tla bolj sušna. ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Magyarország 1 / Madžarska 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Alföld	
	1	♦ Kisalföld	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ Északi-középhegység	
	1	♦ Nyugat-magyarországi-peremvidék ali Alpokalja	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	♦ Nyugat-magyarországi-peremvidék ali Alpokalja ♦ Északi-középhegység ♦ Nyugat-magyarországi-peremvidék ali Alpokalja ♦ Északi-középhegység ♦ Nyugat-magyarországi-peremvidék ali Alpokalja	Za pet ali štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ Keleti-Alpok központi kristályos övezete – Centralni kristalinski pas Vzhodnih Alp	
	1	♦ Kristályos palák, kristályos kőzetek – Kristaliniki, kristalinski skrilavci	
	1	♦ Írott-kő (882 m)	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ pusta/stepa/travnato rastlinstvo	Za oba pravilna odgovora 1 točka.
		♦ kontinentalno podnebje	

Magyarország 2 / Madžarska 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	♦ Alföld ♦ Dunántúli-dombság ♦ Kisalföld	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	♦ IGEN/DA ♦ IGEN/DA ♦ NEM/NE	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	tri od: ♦ lega v osrednjem delu Panonske kotline / na stiku hribovja in nižavja ♦ lega ob Donavi ♦ termalni vrelci ♦ združitev treh naselij (Budim, Pešta, Stari Budim) ♦ največje prometno vozlišče ♦ univerzitetno mesto ♦ največ delovnih mest ♦ najvišji BDP na prebivalca ...	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	♦ Hősök tere	
	1	♦ Zala György	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	1	razlaga: ♦ proces širjenja mesta na podeželje	
	1	opis, dve od: ♦ nižje cene zemljišč ♦ bolj zdravo okolje ♦ manj hrupa ♦ več zelenih površin	Za oba opisa 1 točka.
Skupaj	2		

Skupno število točk IP 2: 50